

פרשת וישלח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ה. ביזת העיר שכם

וההיטהרות מהעבודה זרה

ל. יעקב נאבק במלאך

ו. פגישת יעקב ועשו ופרידתם

ה. תולדות יעקב ומות יצחק

ע. הכנות יעקב למפגש עם עשו

ש. מיתת דבורה ורחל והולדת בנימין

ת. יעקב בשכם ומעשה דינה

ר. תולדות עשו ושעיר החורי ושמות

אלופיהם

" _____ "

שאלה לשולחן שבת

"זיתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר

אשר בידם ואת הנומים אשר

באזניהם ויטמן אתם יעקב תחת

האלה אשר עם שכם"

כתוב בגמרא (ע"ז מג:): שמי שיש בידו עבודה זרה, צריך לבטלו מן העולם על ידי שיהא מפורר וזורר לרוח, או שיטיל לים.

ויש לבאר אם כן את מעשה יעקב, שלקח את אלהי הנכר ובמקום לבטלם לכאורה כדין, בחר לטמן אותם בקבורה מתחת לעץ האלה, ומדוע לא ביער את העבודה זרה כדינה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וזאת המזר ואת שכם בנו הרגו לפי הרב"

יש לפרש את חילוק הלשון בין הריגת שכם וחמור שכתוב בהם שהרגו אותם לפי הרב, לבין הריגת שאר אנשי העיר שכתוב בהם רק שהרגו בהם כל זכר אך לא מפורש כיצד הרגום. א. פסק הרמב"ם (פ"ט מהלכות מלכים) שגוי הבא על הישראלית חייב מיתה ודינו בסייף, לכן דנו את דינם בסייף. אבל יתר אנשי העיר, שחטאם היה שרצו להרוג את בני יעקב כדי להציל את חמור ושכם, הרי הם נידונים כרודפים ורודף מותר להרגו בכל דרך שרוצים. (מהרי"ץ) ב. כשאמרו בני יעקב לשכם שימול הוא ושאר בני עירו כתוב: "ולא אחר הנער לעשות את הדבר". כלומר, שהוא ואביו מלו את עצמם מיד עוד לפני כולם, ואילו שאר בני העיר מלו רק אח"כ כששכם ביקש מהם. ושמעון ולוי באו להרוג את אנשי העיר ביום השלישי למילת רוב האנשים בהיותם כואבים, אבל שכם וחמור היו כבר אחרי ג' ימים למילתם, ובאמת היה להם כוח להילחם. ולכן דווקא אצל שאר בני העיר כתוב "ויהרגו כל זכר" סתם, ששם לא היה שום התנגדות משום שהיו חלשים, אך אצל שכם וחמור נאמר "לפי הרב" - להדגיש שהיה זה ע"י מלחמה בין שני הצדדים. (המהרי"ל דיסקין)

"עזים מאתים ותישים עשירים החלים מאתים ואילים עשירים: גמלים מיניקות ובניהם שלשים פדות

ארבעים ופרים עשרה אתנת עשירים ועירם עשרה"

התורה מפרטת את מיני הבהמות ששלח יעקב לעשו כדורון. ויש לבאר מדוע לא שלח יעקב לעשו אף סוסים, שמן הסתם היו לו אף סוסים ופרדות כאשר היו לאביו, כמו שכתוב שאמרו: (רש"י כו, ג) "זבל פרדותיו של יצחק ולא כספו וזהו של אבימלך". ויש לומר: א. שלח לו בהמות טהורות החייבות במעשר - ואז שלח לו מן החולין לאחר שעישר. והוסיף חמורים מכיון שיש בהם מצות פטר חמור כטהורים הם, וגמלים מפני מעלת הצניעות שיש בהם. ב. יעקב כיוון לשלוח לו בדיוק 550 בהמות כמנין דצ"ך עד"ש באח"ב (501) ועוד 49 כמנין הקללות שבפרשת בחקתי. וכיון אף לשלוח רק 4 מינים (צאן, חמורים, גמלים, ובקר) כנגד כל קבוצה במכות ועוד הקללות. (בן גרני) ג. נהג יעקב בעצמו במצות 'לא ירבה לו סוסים' ולכן לא היו לו מספיק כדי לשלוח. ד. לא רצה יעקב לתת לעשו סוסים כדי שלא ירכב ויגיע אליו יותר מהר. ה. לא היו כלל סוסים מחוץ למצרים שמשם נפוצו הסוסים כבהמות בית (כמו שאמרו טעם לאיסור המלך להרבות לו סוסים, כדי שלא יחזיר את העם למצרים, מוצא הסוסים המשובחים) ולכן לא מוזכרים הסוסים עד פרשת ויגש שם שילמו המצריים ליוסף תמורת המזון בסוסים. וממילא מובן שלא היו לאבות הקדושים סוסים כלל. ו. באו הבהמות אשר הסכימו ללכת לעשו מעליהן - והסוסים לא רצו משום שלא שהם מלומדי מלחמה ולא רצו לעזור לאותו רשע לשפוך דם. ז. הסוס מסמל מלחמה ורצה יעקב להראות לעשו שאין פניו למלחמה. ח. לא היו סוסים ליעקב כי יש להם טבע רע. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

עושר לטוב העשפחתי בחנוכה!

ניתן להשיג "מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. מספר האנשים שהביא עשו עמו
 - ב. האלון שתחתיו נקברה דבורה נקרא: "אלון ____"
 - ג. "עם לבן ____"
 - ד. בת לאה, וכמעשה אמה יצאה
 - ה. "נא מידי אחי מיד עשו"
 - ו. "יעקב לבדו ____ איש עמו"
 - ז. מאלופי עשו
 - ח. ממלכי אדום
 - ט. הסיבה שנקראו בני שעיר החורי 'יושבי הארץ' (רש"י)
 - י. כך קרא המלאך ליעקב
 - כ. ביום השלישי למילתם, היו בני העיר שכם-
 - ל. הרג את אנשי שכם עם שמעון אחיו
 - מ. שכם: "הרבו עלי ____ ו ____ ואתנה"
 - נ. חלק משלל שכם שיעקב קבר
 - ס. "והארץ תהיה לפניכם שבו ו ____"
 - ע. הוא ויעקב קברו את יצחק
 - פ. כך קרא יעקב למקום בו נאבק עם המלאך
 - צ. פגיעת המלאך ביעקב גרמה לו
 - ק. היא חברון
 - ר. ממתנות יעקב לעשו
 - ש. הר זה הוא מקום משכנו של עשו
 - ת. שם טמן יעקב את הע"ז שבזזו משכם

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. שם המישור בו גר יצחק
 - ב. סבא של מהיטבאל בת מטרד
 - ג. "וירא - שמא __, ויצר לו - אם ... אחרים" (רש"י)
 - ד. נאסר באכילה לבנ"י עד היום הזה
 - ה. יעקב קנה שדה מבני המור בסכום של ____
 - ו. מאלופי עשו
 - ז. בכורו של עשו
 - ח. יעקב ציווה לשים __ בין עדרי המנחה
 - ט. "ויסע ישראל __ אהלה מהלאה למגדל עדר"
 - י. "מכל החסדים ומכל האמת"
 - ך. יעקב יצק על המזבח שמן ו ____ עליה ____
 - ל. שם בנה יעקב מזבח להש"ית
 - ם. כך הגיע יעקב לשכם
 - ן. נכד וסבא, ששם הנכד כשם היה
 - ס. "ותרצני" - 'כל רצון שבמקרא לשון ____' (רש"י)
 - ע. אחות לוטן
 - ף. תואר כבוד לראשי משפחות
 - ץ. "את העם אשר אתו"
 - ק. יעקב עבר את מעבר זה
 - ר. אביו של שכם
 - ש. בלהה הייתה ____ ליעקב
 - ת. שם המקום בו בנה יעקב למקנהו סוכות

ואלה שמות

"שכם בן חמור"

מה היה שמו של אביו של חמור? ושל סבו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

והקב"ה זכר את הכנסת האורחים הנפלאה שערכו בני שעיר החורי לעשו בבואו לארצם, ואשר הראו לפניו את כל ארצם ובשמחה הציעו לו: "בחר לך מקום בארצנו וישבת עמנו והיטבנו עמך כל הימים". אמר הקדוש ברוך הוא: "יען כי נהגו בני שעיר בחסד עם עשו איטיב אף אני עמהם". בירך ד' את אדמתם והוריד להם גשמים בעתם, הניבה האדמה יבולים פוריים ובני המקום התעשרו מאוד. וכל כך טיפלו באדמה במסירות ובחריצות, עד אשר למדו להכיר את טיבה, ומה כדאי לטעת בה. ובאילו מקומות היו בני שעיר טועמים את רגבי האדמה, ולפי טעמם ידעו לקבוע היכן המקום המתאים ביותר לנטיעת זיתים או לנטיעת גפנים ותאנים. כן למדו להכיר מהו הרווח הרצוי לתת בין שדה אחד למשנהו, כדי שלא יינק האחד מכוחו של השני. ויעשו בני שעיר החורי חיל בעבודתם. (ע"פ אוצר אגדות התורה)

מילה בפרשה

**שאל הצנחן מיד בבואו,
בקורת רוח פנה לאשתו:
על שלוותך אין לוותר,
האם ישנת די והותר?**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"ותלד רחל ותקש בלדתה"

על מי עוד בתנ"ך מסופר שמתה בלידתה?

מצאו נא בפרשה:

1. חמש מילים רצופות המסתיימות באות 'נ'.
2. מילה בת תשע אותיות.
3. מילה בת שלוש אותיות המופיעה שש פעמים באותו הפסוק.
4. מזל מגלגל המזלות.
5. בתורה יש רק שלושה פסוקים המסתיימים באות ז'. אלו שניים מתוכם בפרשה?
6. מילה המורכבת מאותיות המילה הקודמת לה - אך מהסוף להתחלה.

איך יתכן שאדם ייחל לכך שתופיע בבשרו צרעת?

"וישקהו"

נקוד על המילה "וישקהו" - לרמוז שיש לקרוא את המילה הפוך: "והקשיו". ראשי תיבות: "ויאמר הכי קרא שמו יעקב ייעקבני". שגם כעת, עשו עדיין זכר את נטילת הברכות.

"עם לבן גרתי"

כתב רש"י: גרתי - לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר, אינך כדאי לשנא אותי על ברכות אביך שברכני 'הוה גביר לאחייך', שהרי לא נתקימה בי. ויש לבאר יותר, שכוונת יעקב הייתה לומר כך לעשו: מהברכה שברך אותי אבא: "הוה גביר לאחייך", נותרו האותיות "גר" בלבד. דהיינו, שהאמצע של המלה 'גביר' - 'בי', לא התקיים. וזהו שאומר רש"י: "...שהרי לא נתקימה בי". (גן רוה)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בתחילת פרשת וישלח רש"י כותב על יעקב: התקין עצמו לג' דברים, לדורון, לתפלה, ולמלחמה.

בפרשת וישלח ישנם 153 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"למלחמה" = בגימטריא = 153

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: יוצא יחידי שאיננו יחידי? - הגמרא (ברכות מג.) כותבת שהירח נחשב כליוי של שני אנשים. (ועיין בן יהוידע שם) **לסדר את הפרשה** - "עלות השחר". **חידון א' ת'** - ארבע מאות, בכות, גרתי, דינה, הצילני, ויותר ויאבק, זרח, חושם, טועמים העפר, ישראל, כואבים, לוי, מאד מוהר מתן, נזמים, סחרוה, עשו, פניאל, צליעה, קרית ארבע, רחלים, שעיר, תחת האלה. **חידון א' ת' הפוך** - ממרא, מי זהב, יהרג הרוג, גיד הנשה, מאה קשיטה, צפו, אליפז, רווח, ויט, קטנתי, נסך נסך, בית אל, שלם, צבעון דישון, פיוס, תמנע, אלוף, ויחץ, יבוק, חמור, פילגש, סוכות. **שעשועי דאורייתא** - אשתו של פנחס בן עלי כשילדה את איכבוד. 1. "ואלה בני דישן חמדן ואשבן ויתרן וכו'". 2. "סביבותיהם". 3. "ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו". 4. שור. 5. "... צפו וגעתם וקנזו", "... אלוף קנזו". 6. "לך כל". **ואלה שמות** - אבי חמור היה חדקם בן פרד. (ספר הישר) **מילה בפרשה ויצא** - יגיע/יגיה. "שליח אליו יבוא" - יגיע אליו שליח, "וימצא שיבוש במכתבו" - יגיה את המכתב, "הסופר לאה רוב ימיו" - לאה-יגע, "ממאמץ עבודת כפיו" - יגיע כפיו. **טמונות בפרשה** - 1. קבר רחל - "קבורת רחל" (לה,כ). 2. העיר ונציה - "רחובות הנהר" (לו,לז). 3. "אלוף תימן" (לו,מב). 4. 'אדם אומר לחברו בלילה קרא התרנגול' (רש"י לבו). 5. "ויטמן אתם יעקב תחת האלה" (לה,ד). 6. צוואר יעקב נהיה קשה כשיש (מדרש) 7. "ויבן לו בית" (לג,יז). 8. "חמור" (לד,ב). 9. "מי זהב" (לו,לט). 10. "אם על בנים" (לב,יב). 11. "ויבוא יעקב שלם" (לג,יח) "האנשים... שלמים" (לד,כא). 12. "והארץ... רחבת ידים" (לד,כא). 13. "והארץ תהיה לפניכם" (לד,י). **לך אתננה** (לה,יב). 13. פכים (פחים) קטנים (רש"י לב,כה). 14. "ויתעצבו האנשים" (לד,ז). 15. "לשון עניבה" (רש"י לב,כה). 16. "צולע" (לב,לב). **טמונות בהפטרה** - 1. "אם תגביה כנשר" (ד). 2. "ואל תגדל פיך" (יב). 3. "בין כוכבים שים קנך" (ד). 4. "ובית עשו לקש" (יח) **שאלה לשלחן השבת וירא** - שאלנו: מדוע לא נפקדה שרה מיד לאחר ששהתה בבית פרעה כדין סוטה, אלא רק כעבור שנים רבות כאשר נלקחה על ידי אבימלך? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. שרה הייתה משורש נשמתה של הוה שקילקלה ולכן הוצרכה לתקן את חטאה פעמיים. 2. על ידי שתי הסתירות עלתה מעקרות ליולדת ומיולדת ליולדת זכרים. 3. אצל פרעה לא היה חשד כי אחר כך גירשו מארצו, בשונה מאבימלך. 4. רק אחרי הפעם הראשונה היה זה כאילו שאמר לא ליסתר שוב. 5. אברהם גירש את שרה בטרם נלקחה לפרעה, אבל בגרר, כבר היה כהן האסור בהחזרת גרושתו, ולכן הייתה אשת איש כשנלקחה. (נתיבות יושר) 6. אברהם זכה למצות סוטה לצאצאיו ע"י אמירתו "זאנכי עפר ואפר" - אמירה שאמר רק אחרי שנסתרה עם פרעה. (לוית חזן) 7. במצרים לא היה שייך שכן לא הייתה פורייה כלל. 8. נפקדת רק אם הבעל עצמו אינו עקר וכשהיה במצרים עדיין היה אברהם עקר. (עדות ביוסף) 9. טרם יצא טבעו של אברהם בעולם כצדיק וחשש להשקותה מי סוטה שמא יאמרו שהתעברה מפרעה, ושהמים לא בדקוה כי אין האיש נקי מעון.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

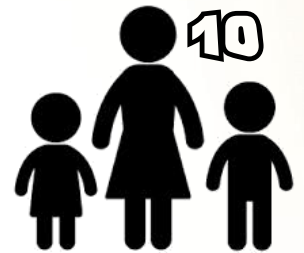
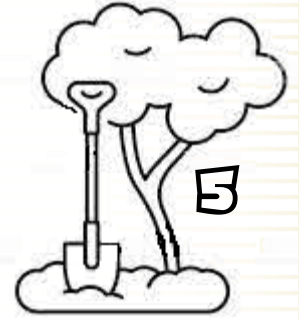
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

1 מקרא רמת קושי: רגל קשה 2

12

15

14

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ויפצל בהן" (ל,לז)

"חזון עובדיה" (כל ספר עובדיה)

הפטרת וישלח

טמונות בהפטרה

1

2

3

4